

Museumlaan 14, B-9831 Deurle, België

tel. +32-9-282 51 23 – fax +32-9-281 08 53

info@museumdd.be – http://www.museumdd.be

Arnulf Rainer

04.06 – 27.08.2006

De Oostenrijkse kunstenaar Arnulf Rainer (Baden 1929) wordt beschouwd als één van de centrale figuren van de Oostenrijkse kunstscène. Rainer beschrijft zijn 'artistieke geboorte', op 17-jarige leeftijd, als een reactie tegen de normaliteit. Avant-garde kunstenaars werden in die tijd door de samenleving als geschift beschouwd. Na een korte surrealistische periode maakte hij abstract-expressionistische en tachistische schilderijen. Hij experimenteerde daarbij regelmatig met de creatieve impulsen die veroorzaakt worden door drugs en alcohol. In de jaren vijftig ontwikkelt hij zijn 'übermalungen' ('overschilderingen') waarmee hij internationaal doorbrak. Bestaande werken van zichzelf of andere kunstenaars herwerkt en overschildert hij, waarbij het origineel onherkenbaar wordt of zelfs verdwijnt. Dit overschilderen van bestaande schilderijen is een destructieve maar ook emotionele daad: een wanhopige poging om het beeld aan te vullen en te intensifiëren. Voor zijn overschilderingen gebruikt hij meestal de in emotioneel opzicht sterk sprekende kleuren rood en zwart. Hij laat daarbij soms enkele hoeken of randen van het oorspronkelijke werk onbedekt, waardoor het onderliggende beeld toch aanwezig blijft achter de barrière van de overschildering. Vanwege de primaire en bijna exhibitionistische expressie wordt het werk van Rainer uit deze periode wel eens vergeleken met dat van de Wiener Aktionisten uit Rainers directe omgeving. Deze kunstenaars gaven in publieke performances gezamenlijk op mystiek-theatrale wijze uiting aan obsessies, angsten en driften. Maar tegenover de openbare en totale zelfontluistering van de Wiener Aktionisten stelt Rainer de positieve kracht van zijn niet aflatende scheppingsdrift en de eigen esthetiek van het absurde en het verborgene.

In 1968 ontstaan zijn eerste *Face Farces*: zwart-wit foto's van zichzelf, het gezicht vertrokken in grimassen en het lichaam in ongemakkelijke poses gedrongen, waarop hij met stift en krijt de verwrongen lijnen en contouren aandikt, overschildert en accentueert. De foto's die hij gebruikt voor de *Faces Farces* tonen aan dat Rainer tracht te imiteren wat hij gezien heeft in de fotografische documenten van de klinische dossiers van de Outsiders. Later legde hij zich ook toe op kunstenaars als Leonardo of Messerschmidt die zich, net als hem, hadden toegelegd op gezichten die vervormd worden door grimassen. Ook de abstracte, met de vingers geschilderde werken, waarvan de eerste gerealiseerd werden in de periode van *Face Farces*, kunnen geïnterpreteerd worden als mimetische assimilaties van psychotische toestanden. Deze reeksen zijn heel belangrijk voor de tentoonstelling omdat deze daad van toe-eigening en accumulatie zijn verlengde vindt in Rainers verzameling *Art Brut* of *Outsider Art*. Arnulf Rainer is vanaf 1963 beginnen te verzamelen en ondertussen heeft hij méér dan 2000 werken. Sommige van die werken (bijvoorbeeld die van Louis Soutter of Zanetti) worden ook de basis van zijn overschilderingen. Omgekeerd vraagt hij aan psychiatrische patiënten om zijn eigen werk te bewerken. Sinds enkele jaren neemt Arnulf Rainer hiervoor deel aan creatieve activiteiten, die georganiseerd worden in verschillende Oostenrijkse psychiatrische instellingen. Op deze manier heeft hij ook al verscheidene nieuwe Outsider talenten ontdekt.

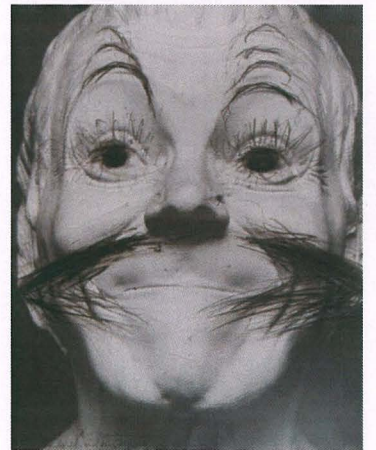
Met de tentoonstellingen in het Museum Dr.Guislain en in het MDD wordt onderzocht hoe een hedendaagse kunstenaar zich kan interesseren voor expressies die ontstaan zijn van enige autocensuur en waarom een kunstenaar beslist om ze te verzamelen enerzijds en de ontstaansprocedures ervan te imiteren anderzijds. Sinds zijn debuut maakt de identiteit van de outsider deel uit van zijn artistieke acties. Rainer heeft altijd het concept verdedigd dat de schepping eerst en vooral moet steunen op een gehele toewijding aan de eisen van de expressieve daad, op psychologisch en lichamelijk niveau. Uit de houding van Arnulf Rainer blijkt dat het in de eerste plaats de outsiders zelf zijn die dienen als modellen, en niet zozeer hun kunst.

1.

2.

3.

4.

5.